

YAZAR NE YAZAR?

VAZGEÇİLMEZSİN
WILLIAM...

ÇOK
ÇALIŞKANSIN
CHARLES!

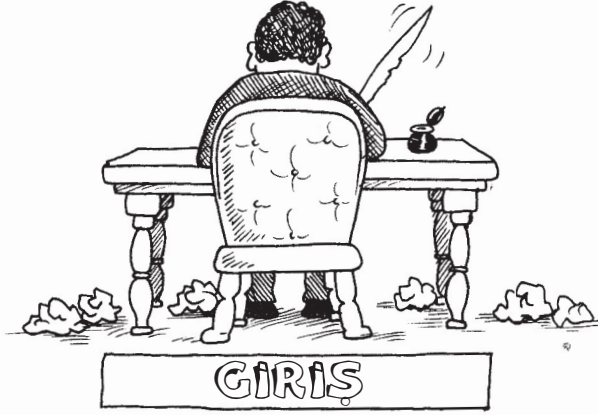
Tracey Turner

Resimleyen: Clive Goddard

İÇİNDEKİLER

Giriş.....	5
Geoffrey Chaucer ve onun unutulmaz şiirleri.....	8
William Shakespeare ve onun ünlü oyunları.....	27
Jane Austen ve onun ünlü karakterleri.....	46
Charles Dickens ve onun çılgın hayranları.....	58
Brontë kız kardeşler ve onların problemleri.....	79
Thomas Hardy ve onun Wessex'i	102
James Joyce ve onun Barnacle'ı.....	117
George Orwell ve onun siyasi görüşleri.....	137

Bu kitapta adı geçen kişilerden hiçbiri müthiş maceralar yaşadığı ya da çok cesur olduğu için ünlü olmadı. Hiçbiri ülkeleri yönetmedi, bir şeyler icat etmedi ya da savaşlar kazanmadı. Ama yine de en az bütün bu işleri yapan insanlar kadar ünlü ve önemli oldular.

Evet, pek çok yazar yazdıkları hikâyelerle ünlü olmuştur. Örneğin...

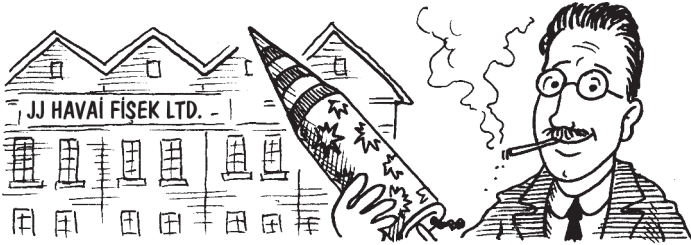
Elbette bu insanların hepsini bu küçük kitaba sığdırmamız mümkün değil, o yüzden içlerinden en ünlü sekiz tanesini seçtik.

Yazarlar doğal olarak yazdıklarıyla ünlü olmuşlardır. Ancak bu, ellerinde kalem ve kâğıtlarıyla kendilerini tavan arasına kapattıkları anlamına gelmez. Yazarlar sürprizlerle doludurlar. Örneğin, bunları biliyor muydunuz?

- Emily Brontë, erkek kardeşi kazayla alev aldığı anda ateşi elleriyle söndürmüştü.

- Thomas Hardy bir mezarlıkta çalışırdı.
- William Shakespeare Kraliçe 1. Elizabeth tarafından mahkemeye verilmişti.
- James Joyce bir havai fişek fabrikası açmak istiyordu.

Bütün bunlar sadece gerçek hayatta olur. Onların kitaplarına ise her şey konu olabiliyordu: hayaletler, tutku, intikam...

Şimdi bu sayfaları okumaya başlayın ve gelmiş geçmiş en heyecanlı maceraların, unutulmaz karakterlerin yazarlarını; zaman sınavından geçen ve insanları bugün bile güldürüp ağlatabilen kelimelerin efendilerini tanıyın. Gizli günlükleri inceleyin, Viktorya dönemi magazin dergisi “günaydın” sayesinde neler olup bittiğini öğrenin. Bakalım bu yazarlara, insanların hayatlarını değiştiren bu hikâyeleri yazarken nelerin ilham verdiğini keşfedebilecek misiniz?

Tüm bunların yanı sıra bir atasözünün söylediği gibi...

...ve kalemle yazı yazmak çok daha kolaydır.

GEOFFREY CHAUCER VE ONUN UNUTULMAZ ŞİİRLERİ

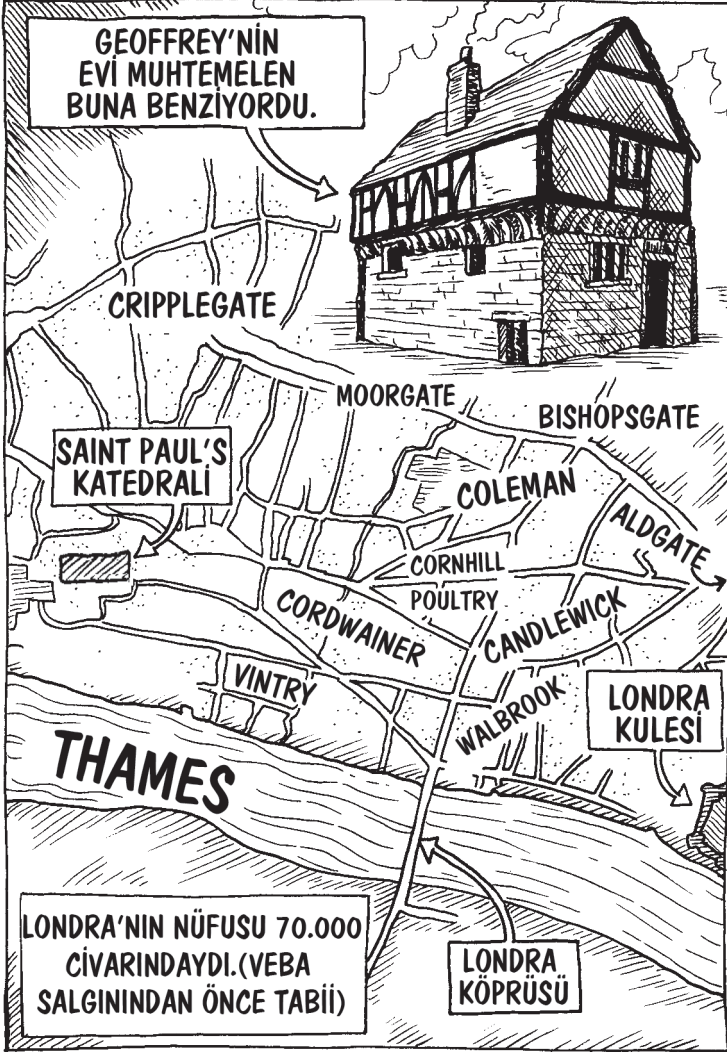
Geoffrey Chaucer ölümünden 600 yıl sonra bile hâlâ İngiliz şiirinin babası olarak bilinir. Aradan geçen 600 yıl içinde dünya çok değişti. Geoffrey günümüze gelse şimdiki dünyanın kendi yaşadığı gezegenle aynı olduğuna büyük olasılıkla inanmazdı ama insanlar hâlâ onun şiirlerini okumaya devam ediyor.

Bu kitapta anlattığımız yazarların bir kısmı hakkında pek çok bilgi sahibiyiz ancak Geoffrey Orta Çağ'da yani o kadar eski zamanlarda yaşadı ki hakkında pek fazla bilgimiz yok. Örneğin doğum gününü bile bilmiyoruz...

CHAUCERLARLA TANIŞIN

Geoffrey zengin ve birbirlerine bağlı bir ailenin çocuğu olarak Londra'da doğdu. Maalesef kimse doğum gününü bilmiyor, bu yüzden onun için doğum günü partisi vermek isteyenler hayal kırıklığına uğrarlar. Aslında doğum yılını bile tam olarak bilmiyoruz ancak bunun 1340 ile 1343 yılları arasında bir zaman olduğunu söyleyebiliriz. Geoffrey'nin kardeşlerinden bahsetmek isterdik ama maalesef o konuda da bilgi sahibi değiliz.

Geoffrey'nin babasının ise bir üzüm tüccarı olduğunu biliyoruz. Ailesi Londra'nın Vintry isimli bölgesinde büyük bir evde oturuyordu.

KORKUNÇ VEBA SALGINI

1347 yılında Geoffrey'nin babasının iş için Southampton'a gitmesi gerekiyordu. Ailesini de yanında götürdü. Onlar Londra'dan uzaktayken bütün ülke Orta Çağ'ın amansız hastalığı veba ya da diğer bir adıyla "Kara Ölüm" salgınıyla sarılıyordu. Hastalığa "Kara Ölüm" deniyordu çünkü hastalık kurbanların derisinde siyah noktalar oluşturuyor ve tahmin edebileceğiniz gibi herkesi öldürüyordu.

Londra, bir veba salgını sırasında bulunulabilecek en kötü yerd. Şehir aşırı kalabalık ve kirliydi, bu yüzden hastalık çok hızlı yayılıyordu. Ayrıca her yer sıçanlarla doluydu ve sıçanların üstündeki pireler insanları ısırarak hastalığı başkalarına bulaştırıyordu. O zaman insanlar bunu anlamıyorlardı ve suçu kedilere, kirli havaya ve su kaynaklarını kirleten pis insanlara atıyorlardı. Uygulanan tedaviler arasında kirli kan akıtma, şeker pekmezi içirme ve veba yaralarına canlı tavuk sarma gibi yöntemler yer alıyordu. Tahmin edebileceğiniz gibi bunların başarı oranı pek de yüksek değildi.

Sonuçta "Kara Ölüm" yüzünden İngiltere nüfusunun üçte biri, Londra'da yaşayanların ise neredeyse yarısı hayatını kaybetti. Yani, babası Bay Chaucer'in işi olmasaydı Geoffrey tek kelime bile yazamayacaktı.

OKUL HAYATI VE YENİ BİR SAYFA

Chaucerlar 1350 yılında Londra'ya geri döndü. Veba salgını sona ermişti ve küçük Geoffrey muhtemelen evinin yakınlarında bir okula gönderilmişti. Zengin çocukları o dönemlerde yedi yaşlarında okula gönderilirdi. Okul dersleri büyük ihtimalle şunlardı:

Orta Çağ Milli Eğitim Müfredatı

Bütün öğrencilere aşağıdakiler öğretilcektir:

1. Okuma ve yazma - Alıştırma olarak dualar, ilahiler ve diğer dinsel metinler kullanılacaktır.
2. Latince - dua, ilahi ve diğer dinsel metinlerin çevirisi ile şansınız varsa dinsel olmayan birkaç Latince parça.
3. Hepsi bu.

Bir de okulunuzdan şikâyet ediyorsunuz!

Geoffrey bu müthiş dersleri Fransızca olarak öğreniyordu. 1066 yılında, Norman William kral olduktan sonra İngiltere, Fransız asilleri tarafından yönetilmeye başlamıştı. Dolayısıyla zenginler ve özellikle de kraliyet mahkemesi üyeleri Fransızca konuşuyordu. (Gerçi zamanla onlar da herkes gibi İngilizce konuşmaya başladılar.) Geoffrey'nin yaşadığı zamanlarda bu

süreç değişmeye başlamıştı. Geoffrey'nin Norman William'ın kral olmasından tam 300 sene sonra yaşadığını düşünürsek bu durum oldukça normaldi. Geoffrey'nin hayatının sonlarına doğru artık okullarda İngilizce öğretiliyordu, Fransızca'yı akıcı bir şekilde konuşabilen pek fazla İngiliz de yaktı.

1357'de genç Geoffrey (14-17 yaşlarındayken) önemli bir ailenin yanına uşak olarak yollandı. Kral III. Edward'ın oğlu Prens Lionel için çalışacaktı. Uşaklık o zamanlar iş ile eğitimin karışımı bir meslekti. Hem ev işlerine bakıyor, yemeklerde ailenin başında bekliyor hem de dans edip şarkı söyleyerek onları eğlendiriyordu. Bunun yanında yabancı dil ve dil bilgisi dersleri alıyor, resmî belge hazırlamayı öğreniyordu. Bu işler çok heyecanlı görünmese de aslında Geoffrey'nin o dönem için oldukça cazip bir işi vardı; zamanının en saygın gençlerinden biriydi.

KORKUNÇ YÜZYIL SAVAŞI

Fransa ve İngiltere bir süredir savaş hâlindeydi. 1337 yılında İngiltere Kralı III. Edward (18 yaşındayken) Fransa tahtında hak iddia etti. Tahmin edebileceğiniz gibi Fransızlar bundan hiç hoşlanmamıştı. Edward zaten günümüzde Fransa sınırlarında bulunan geniş bir alanı uzun yıllardır yönetiyordu. Böylelikle iki ülke savaşmaya başladı. Tam 116 yıl boyunca savaştılar! Yüzyıl Savaşı (Bu savaşa tabii ki daha sonraları bu isim verildi, savaş sırasında değil!) birkaç kesinti, çay molası vs. ile birlikte 1453 yılına kadar devam etti. Sonunda İngiliz Kralı VI. Henry Fransa tahtında hak iddia etmekten vazgeçti.

Ancak Geoffrey'nin zamanında savaş hâlâ devam ediyordu. Orta Çağ'ın tipik kariyer şekline uyarak Geoffrey de 1359 yılında şövalye silahtarını (şövalyenin yardımcısı) olarak orduya katıldı. Savaşmak üzere Fransa'ya gönderildi.

Geoffrey Chaucer'ın gizli günlüğü **

Yaşı: (yaklaşık) 18,5

Savaşa katılmanın müthiş ve heyecan verici bir şey olduğunu düşünüyordum. Sonunda böyle karanlık, rutubetli bir zindana düşeceğimi, eve dönmek için (tabii dönebilirsem) saatleri sayacağımı hiç düşünmemiştim. Ama işte buradayım.

Kral Edward adına o işe yaramaz Fransızlarla savaşmaktan çok mutluydum. (Onlar kim oluyordu da bizim şanlı kralımızın hükümdarlığında yaşamaya karşı çıkıyorlardı?) İlk gerçek çarpışma için sabırsızlanıyordum. Mükemmel İngiliz kılıçları savrulup oklar havada uçurken korkak Fransızlar merhamet dilenecekti. Aslında içten içe daha fazla şövalyeye ihtiyaç olmasını ümit ediyordum.

Böylelikle savaş alanında ölüme karşı korkusuzca savaşmamın karşılığında beni sör ilan edebilirlerdi.

Ama işler hiç de beklediğim gibi gelişmedi. Hücuma geçmedik.

* Orta Çağ İngilizcesine ait orijinal nüshasından çevrilmiştir.

Bir gece bir grup asker Reims yakınlarında Ret-hel diye bir yerde, gecenin karanlığında yerde sürünerek ilerliyor, yiyecek bir şeyler arıyordu. Bardaktan boşanırcasına yağmur yağıyordu, hava buz gibiydi. İçimden, bundan daha kötü durumda olamam herhâlde diye düşünüyordum ki daha kötüsü oldu. İri yarı bir Fransız tarafından yakalandım.

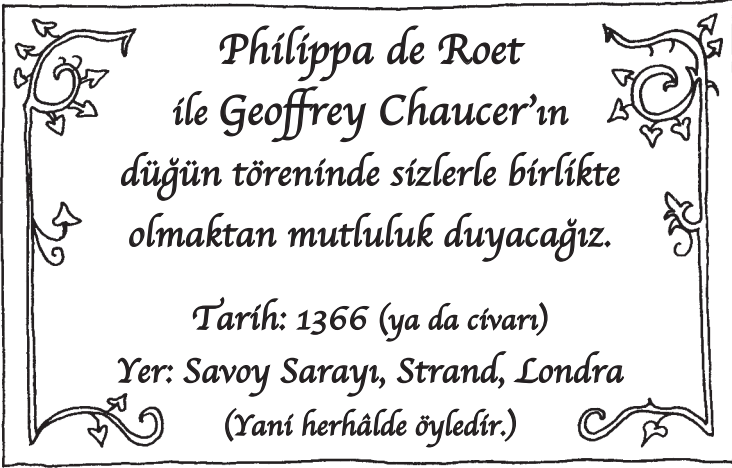
İşte böylelikle zindana atıldım.

Diğer şövalyeler ve yardımcılarıyla birlikte birilerinin para ödeyerek bizi kurtarmasını ve İngiltere'ye dönmeyi bekliyordum. -Umarım acele ederler. - Bu rutubetli hava zırhımı paslandıracak. Belki de daha az riskli bir iş bulmalıyım.

Geoffrey'nin kefaletinin Fransızlara ödenip serbest bırakılması dört ay sürdü. Kefaletinin bedeli 16£ (avro) idi ki bu, savaş atlarından biri için ödenen miktarla aynıydı! Belki de bu tecrübe onu askerlikten bir ömür boyu uzak tuttu çünkü bir daha asla savaşa katılmadı.

GEOFFREY VE PHILLIPA

1366 yılında Geoffrey, Phillipa de Roet ile evlendi. Phillipa, o dönemde önemli bir iş olan kraliçe nedimeliği yapıyordu.

O zamanlar makam ya da zenginlik için evlilik yapmak oldukça yaygındı. (Hâlâ da yaygın ama Orta Çağ'da bu, kötü bir şey olarak kabul edilmiyordu.) Hem Geoffrey hem de Phillipa'nın sarayda saygın işleri olmasına ve daha sonra da çoğu zaman farklı yerlerde yaşamalarına bakarak onların evliliklerinin de bu tür sebeplere dayandığını düşünebiliriz. Phillipa uzun yıllar John Gaunt ailesiyle (Strand'deki Savoy Sarayı'nın sahipleri), Geoffrey ise Londra'da yaşadı.

Geoffrey ve Phillipa'nın çocukları da oldu. Çocuklarından biri Elizabeth idi, büyüyüp 1381 yılında hemşire oldu. Diğeri 1367 yılında doğan Thomas idi. Thomas da büyüyünce babasıyla aynı işi yaptı, çok başarılı ve zengin oldu. Onun kızı da ileride Suffolk Düşesi oldu. (Çok havalı!) Geoffrey'nin bir oğlu daha vardı.

Adı Lewis'ti ve babası onun için çocuklara yönelik bir bilim kitabı yazmıştı. Lewis'in yetişkinliğine dair elimizde fazla bilgi yok. Muhtemelen genç yaşta ölmüştür. Ayrıca bilmediğimiz diğer bir şey de Geoffrey'nin yukarıda saydıklarımızdan başka çocukları olup olmadığıdır. Bu çift, Philippa'nın 1387'deki ölümüne kadar 20 yıldan fazla evli kalmıştır.

ŞİİRE İLK ADIM

Geoffrey evlendikten sonra şiir yazmaya başladı. Başlarda sadece Fransızca yazıyordu çünkü o zamanlar tek şiirsel dilin Fransızca olduğuna inanılıyordu. (Sıradan insanlar Fransızca konuşmazdı, zenginler konuşurdu.) Ancak sonra Geoffrey şiirlerini İngilizce yazmaya başladı hatta bu bir moda oldu. (Kendisi bu yüzden İngiliz şiirinin babası olarak anılıyor ya zaten.) Yazdığı ilk şeylerden biri *Gülün Aşk* isimli oldukça ünlü bir Fransız şiirinin çevirisiydi.

Geoffrey birazdan göreceğiniz gibi hem kendi şiirlerini yazmaya hem de başkalarının şiirlerini çevirmeye devam etti. Ama bu arada onu meşgul edecek başka uğraşlar da edindi.

EN PRESTİJLİ İŞLER

Orta Çağ Kraliyet Diplomatı Aranıyor!

**Kralın çok gizli işleriyle ilgilenmek üzere
diplomat aranıyor.**

Başvuru yapacak olan adaylardan usaklık eğitimi almış (tercihen Prens Lionel'ın yanında) ve Kraliyet Mahkemesi'nde tecrübe kazanmış olanlar tercih edilecektir. Adaylarda aranacak diğer özellikler ise şöyledir:

- İngiltere kralına tam sadakat.
- Kusursuz diplomasi becerilerine sahip olma, işkencecilerle karşılaşıldığında bile!
- Mükemmel sır tutma becerisi.

Bunların karşılığında, seçilen kişiyi yurt dışı gezileri, cazip bir maaş ve majestelerinin takdir edeceği hediyeler bekliyor.

Geoffrey bu işe kabul edildi ve Kral III. Edward için çalışmaya başladı. İş sebebiyle Avrupa'da pek çok yer gezdi. O zamanlar henüz arabaların, trenlerin ya da uçakların olmadığını düşünürseniz bu, büyük bir başarıydı. 1366 yılında, 24 yaşındayken Geoffrey Kral Edward tarafından muhtemelen gizli bir görev için İspanya'ya gönderildi. Görev çok gizli olduğu için maalesef görevin ne olduğunu bilmiyoruz. Ama Geoffrey'i bir çeşit Orta Çağ James Bond'u olarak düşünmek hoş olmaz